

DEKADENTS EESTI KULTUURIS: TÕLGE JA TÕLGENDUS

Eesti Teaduste Akadeemia Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuse, Eesti Kunstiakadeemia ja Tallinna Ülikooli konverents 4.–6. mail 2023

KAVA

4. MAI, NELJAPÄEV – EESTI TEADUSTE AKADEEMIA, KOHTU 6

10.30–11.00 kohv

11.00–11.15 Eesti Teaduste Akadeemia Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuse tervitus

11.15–12.15 peaesineja **Jaan Undusk** „**Dekadentsi tunnetuslikust tähtsusest**“, juhatab Mirjam Hinrikus

12.15–12.30 kohvipaus

12.30–14.00 paralleelsektsioonid

I sektsioon – Teaduste Akadeemia peasaal, juhatab Liisi Keedus

- Margus Vihalem „Kunst ja seda kujundavad tungid: Nietzsche esteetika kui antagonistlike jõudude võitlustanner“
- Jaanus Sooväli „„Suur tervis“ ja *décadence*“
- Leo Luks „Mõõnav sugu sealpool head ja kurja – Nietzsche vitaalsed afektid Jaan Oksa loomingu kõverpeeglis“

II sektsioon – Teaduste Akadeemia pööning, juhatab Kaia Sisask

- Siim Lill „Dekadentsi ja okultismi lahutamatu suhe“
- Anne-Liis Maripuu „„Tõsise lava tantsuõhtuks ei saa seda esinemist küll võtta.“ Elmerice Partsi ja Herman Kolt-Oginsky juhtum“
- Tanel Lepsoo „Oscar Wilde'i „Salomé“ kahe sajandi sabaotsal. Kõrvutusi 1920. ja 1990. aastate meeleoludest Eesti kultuurimaastikul“

14.00–15.00 paus

15.00–16.30 paralleelsektsioonid

I sektsioon – Teaduste Akadeemia peasaal, juhatab Leo Luks

- Liisi Keedus „Oswald Spengler Eestis: väljavõtteid Teise maailmasõja eelsetest arvustustest ja võrdlus teiste Ida-Euroopa retseptioonidega“
- Hasso Krull „Dekadentsi ökoloogia“
- Märt Põder „Heitumuse poliitilisest loomust (*Meelis from Tartu* näitel)“

II sektsioon – Teaduste Akadeemia pööning, juhatab Aare Pilv

- Andreas Kalkun „Soodoma varemeil. Kunstid Eric Stenbocki loomingus“
- Ines Piibeleht „Dekadentlikkus XXI sajandi eesti moes“
- Kairit Kaur „Lääne dekadents 2022? Kim de l’Horizoni „Blutbuch“ ja selle vastukajad“

16.30–17.00 kohvipaus

17.00–18.00 peaesineja **Kerri Kotta „Kõhklused, häired ja jõuetus: dekadents ja selle ületamine Tobiase, Elleri ja Tubina instrumentaalsetes suurvormides“**, juhatab Anu Kõlar

18.00–18.15 paus

18.15–19.15 Dekadentlik ja modernistlik saksofonimuusika (Claude Debussy, Jean Sibelius, Paul Hindemith, Eduard Tubin)

Esitavad Joonatan Rautiola ja Uku Gross, klaveril Johan Randvere

19.15 vastuvõtt

5. MAI, REEDE – EESTI KUNSTIAKADEEMIA, PÕHJA PST 7

09.30–09.50 kohv

09.50–10.00 Eesti Kunstiakadeemia tervitus

10.00–11.15 peaesinejad (A-101)

Tiina Abel „Hingelise koormatuse lahendamine: Erich von Kügelgen, Kristjan Raud, Eduard Wiiralt“, juhatab Anu Allas

Marja Lahelma „The Good, the Bad, and the Ugly – Approaching Decadence in the Context of Finnish Art History“, juhatab Tiina Abel

11.15–11.45 kohvipaus

11.45–13.15 paralleelsektsioonid

I sektsioon – A-101, juhatab Marja Lahelma

- Mikko Välimäki „Noble suffering, detrimental laziness – the varying modes of decadence in late 19th century Finnish national romanticism in visual arts“
- Timo Huusko „Otherness, Primitiveness and the Sense of Community 'Parish of Sorrowless' as a Bohemian Artist Group in Finland“
- Kristjan Haljak „„Decadent” subject in Jaan Oks’ oeuvre“ (virtual presentation)

II sektsioon – A-501, juhatab Raili Marling

- Elle-Mari Talivee „Millega tegeles üks „uus naine“ XX sajandi alguses? Londonis Minni Kursi jälgi otsimas“
- Katiliina Gielen, Maria-Kristiina Lotman „Polükodeeritud struktuuri tõlkimine Oscar Wilde’i „Salomé“ eestinduste näitel“
- Klaarika Kaldjärv „Ladina-Ameerika *modernismo* maaletoojad Kaalep ja Talvet. Rubén Darío luuletuse „Filosoofia“ tõlgendused“

13.15–14.15 paus

14.15–15.45 paralleelsektsioonid

I seksioon – A-101, juhatab Merlin Kirikal

- Henry John Mead „An Anarchy of Atoms: Decadence and Organicism in European Modernism“
- Mirjami Mykkanen „Signals of transition – The Modernist Impulses of Mika Waltari’s „Suuri illusiooni“ (1928)“
- Juha-Heikki Tihinen „Decadent Themes in the Poetry of Kaarlo Sarkia“

II seksioon – A-501, juhatab Jaan Undusk

- Holger Rajavee „Avangard, dekadents ja kunstnik-geenius“
- Tõnis Tatar „Dekadents Eesti NSV-s: tendentsist stagnaegses õhustikus ja peegeldustest kunstis“
- Märt Väljataga „Dekadentsi taastulek 1980. aastate noores kirjanduses“

15.45–16.15 kohvipaus

16.15–17.45 paralleelseksioonid

I seksioon – A-101, juhatab Mirjam Hinrikus

- Riikka Rossi „The Poetics of Disgust in Naturalism and Decadence“ (virtual presentation)
- Viola Parente-Čapková „Musical mimesis in decadent literature: L. Onerva’s early work as a case study“ (virtual presentation)
- Aare Tool „The Splendour of Decadence: Solar Topics in the Music of the Late 19th and Early 20th Centuries“

II seksioon – A-501, juhatab Tõnis Tatar

- Kai Stahl „Taas kord Natalie Mei prostitutsiooniteemalistest joonistustest“
- Lola Annabel Kass „Dekadentsi esteetika ja enesepeegeldused K. Mägi loomingus“ (jäab ära)
- Raili Marling „Djuna Barnesi „Öömetsa“ soolistatud dekadents“

17.45–18.00 paus

18.00–19.30 filmi- ja teatriteemaline vestlusring (A-101) – Eero Epner, Rainer Sarnet, Marianne Kõrver, Juhan Ulfsak

6. MAI, LAUPÄEV – TALLINNA ÜLIKOOL, UUS-SADAMA 5 (MARE MAJA)

09.30–09.50 kohv

09.50–10.00 Tallinna Ülikooli tervitus

10.00–11.00 peaesineja **Daniele Monticelli** „Tõlkides „dekadentsi“? **Gabriele D’Annunzio** **Eesti kultuuris (1906–1915)**“, juhatab Kaia Sisask (M-225, Mare maja)

11.00–11.30 kohvipaus

11.30–13.00 paralleelsektsioonid

I sektsioon – M-649, juhatab Daniele Monticelli

- Tanar Kirs „Juhan Liiv ja dekadentsi tulek eesti luulesse“
- Rebekka Lotman „Eesti dekadentlik sonett“
- Aare Pilv „Barbarus ja „modernim ahvisugu““

II sektsioon – M-225, juhatab Jaan Undusk

- Pille Tekku „F. Nietzsche, A. Schopenhaueri ja O. Spengleri esimesed tervikteoste tõlked eesti keelde ning nende retseptsoon“
- Liina Lukas „„sõnad /.../ pudenesid mu suus laiali nagu ussitanud seemned“ (Hugo von Hofmannsthal). Dekadents ja keelekriis“
- Mirjam Hinrikus „Dionüüsiline dekadents ja Tammsaare“

13.00–14.00 lõuna Mare maja 3. korruse aatriumis

14.00–15.30 paralleelsektsioonid

I sektsioon – M-649, juhatab Mirjam Hinrikus

- Kaia Sisask „Guy de Maupassant’i „õudsed ja pikantsed“ novellid 20. sajandi alguse Eestis“
- Janika Päll „Dekadentlik antiik Eestis“
- Roland Sinirahu „Kes eesti kirjanikest oli J. Aaviku üleannetu järgija?“

II sektsioon – M-225, juhatab Leo Luks

- Merlin Kirikal „Dekadentlik kirjutus kui feministlik praktika Alma Ostra proosateoses „Aino“ (1923)“
- Indrek Ojam „Eluargus, eluhirm ja elujõuetus: ebasobivad afektid ja nende ratsionaliseerimine Jaan Oksast Reed Morni ja Leo Anveltini“
- Rein Undusk „Karl Ristikivi estetismist“

15.30–16.00 kohvipaus

16.00–17.00 paralleelsektsioonid

I sektsioon – M-649, juhatab Margus Vihalem

- Ene-Reet Soovik „„Täis laukaid sügavaid on soode süli.“ Märgalad ja Noor-Eesti“
- Rahel Ariel Kaur „Dekadentsi paradoks Betti Alveri varasemas luules“

II sektsioon – M-225, juhatab Indrek Ojam

- Heidi Meriste „Süütunne kui dekadentlik emotsioon Jaan Krossi loomingus?“
- Eduard Parhomenko „Eksistentsialistlik dekadents ja võitlus filosoofia parteilise juhtimise pärast 1960. aastate Nõukogude Eestis“

17.00–17.15 paus

17.15–18.45 Friedrich Nietzsche tõlgete vestlusring (M-225). Sissejuhatuse teeb Leo Luks. Osalevad Jaan Undusk, Andres Luure, Jaanus Sooväli, Ahto Lobjakas, Henri Otsing, Egle Erik, Märt Pöder ja Leo Luks.

18.45–19.00 konverentsi lõpetamine (M-225)

19.00–21.30 vastuvõtt Mare maja 3. korruse aatriumis

Konverentsi korraldavad Eesti Teaduste Akadeemia Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus, Tallinna Ülikool ning Eesti Kunstiakadeemia. Toetavate projektide hulgas on Underi ja Tuglase

Kirjanduskeskuse uurimistoetus PRG1667 „Tsiiviliseeritud rahvuse teke: dekadents kui üleminek 1905–1940“, Tallinna Ülikooli uurimistoetus PRG1206 „Tõlkimine ajaloos. Eesti 1850–2010: tekstid, tegijad, institutsioonid ja praktikad“ ning Soome Akadeemia finantseeritud uurimistoetus „Cultural Amnesia and the ‘Golden Age’ of Finnish Art: Unravelling the Narratives of Finnish Art History, c. 1880s–1910“. Üritust toetavad ka Soome Instituut ja Eesti Kultuurkapital.